

TORSDAG 1 MARS. NR 9/2018

Sjung psalmer på dagis!

Sidan 4

Hur hedra knepiga föräldrar?

Sidan 9

Heliga Birgitta banade väg för ny flickroll

Sidan 8

KP på tal

Sidan 5

► **DENNA VECKA:** INSTICK TILL NÄRPES • LOKALA INSIDOR TILL HESINGFORS

I Kambodja finns tron på möjligheter

Sidan 6

Sundblom-Lindberg om de svåra valen

Sidan 15

Människans tidsålder på en femstjärnig skala

Sidan 8

Billy Graham ville inte bli president

Sidan 15

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Utan tillit faller vi alla

I USA rasar debatten om vapenkontroll efter skolmassakern i Florida, där 17 elever och lärare miste livet.

Åsiktsklyftan i det amerikanska samhället spricker upp igen, och än en gång stiger president Donald Trump fram och slänger bensin på lågorna med sina kontroversiella uttalanden. Att skydda barn och unga mot våld i vardagen av det här slaget är alla överens om. Däremot var det många som tappade hakan över presidentens lösningsförslag som gick ut på att beväpna lärarna. Inte färre vapen i skolan – utan fler.

ANDRA RÖSTER talar allt enträgnare om det motsatta: färre vapen och en sträng kontroll av vem som får köpa och äga vapen. Logiken är simpel och bygger på att minskad tillgänglighet också minskar riskerna för att vapnen används.

Argumenten stöter på hårt motstånd från nationella vapenorganisationer. Det andra författningslägget (1791) förbjuder inskränkningar av folkets rätt att äga och bära vapen. Konsekvent hänvisar bland annat National Rifle Associations verksamhetsledare till att en skärpt kontroll hotar de personliga friheter som har något av en sakral status i det amerikanska samhället. Följaktligen blir kravet på vapenkontroll ett ondskefullt drag mot det allra heligaste och demonisering av sådana åsikter är tydlig. "Eliten struntar i Amerikas skolor och skolbarn. Deras mål är att eliminera vår frihet att bära vapen så att de kan urholka alla andra individuella friheter", hävdar han i en intervju.

POLARISERINGEN känns främmande för oss i en nordisk kontext. Så varför ska vi bry oss? Ändå är den värd att reflektera över. Det som sker i USA visar tydligt hur ett samhälles grundläggande värderingar präglar allt. Likaså avslöjar det hur svårt det kan vara att lägga om kursen och hur doktriner kan lamsläta det ständiga arbetet att hitta gemensamma vägar framåt. Landskapet förändras också hos oss. Vilka är de doktriner som styr, skyddar och eventuellt binder i det finländska samhället?

DE NORDISKA samhällena genomsyras av tillit. Vi tror på öppenheten. Vi utgår från att den andra vill oss väl – eller åtminstone inte illa. Det gäller såväl bänkgrannen i tågvaggen, kollegerna på jobbet, klasskompisarna som staten som kollektiv.

I det Trumpska förslaget befolkas världen av vuxna som skjuter barn och vuxna som skjuter vuxna som skjuter barn. Hurudana barn fostrar en sådan tillvaro? Där är tilliten långt borta och har ersatts av misstron, i en ond spiral där de som vill en illa bara tycks bli fler och det därför är bäst att själv slå till först.

TILLITEN framstår kanske som en av de viktigaste råvarorna att slå vakt om också här hos oss. Den är mera än ett moraliskt projekt på individplanet. Den handlar om att skydda och bevara det gemensamma i en turbulent tid.

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

PROFILEN: YVONNE TERLINDEN

"Det hjälper att tänka: Jag är kristen, jag står för det också när jag inte känner något."

Guds eget lerkärl

När ryggen prosterade gav hon upp sitt drömjobb och blev det hon länge längtat efter att bli: präst. – Det är ett jobb jag inte behöver klara av ensam. Det jag sabbar kan Gud förvandla till något gott.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

När teologen **Yvonne Terlinden** började jobba som familjerådgivare för tio år sedan kände hon att hon hittat sin plats. Men med åren började kroppen säga ifrån – ryggen klarade inte av att sitta så mycket som jobbet krävde. Hon insåg att hon måste ge upp sitt drömjobb. Det var en stor sorg.

– Sedan började jag undra om det, helt praktiskt, skulle vara möjligt att vara präst i stället? När jag insåg att jag som präst får ta i bruk många andra av mina gåvor förvandlades sorgen till glädje ganska snabbt.

En präst rör på sig betydligt mer än en familjerådgivare, och ryggen mår bättre av det.

Men Yvonne Terlinden har också länge burit på en längtan, ett kall till just prästyret.

– Genom åren har jag tänkt: Blir det faktiskt aldrig så? På det sättet känns det att jag har landat väl. Jag ser också att jag kan använda det jag lärt mig i mina tidigare jobb.

En skatt i lerkärl

Yvonne Terlinden växte upp i Esbo. Hemma pratade hennes föräldrar inte så mycket om tro, men de bad aftonbön och såg de till att Yvonne fick gå i söndagsskola. Esbo svenska församling hade utrymmen precis intill familjens hem i Sökö.

Hon växte upp där, gick i klubbar

och skriftskola, och började gå i kyrkan varje söndag. Att hon som nybliven präst landade just i Esbo kändes naturligt.

– Församlingen som sammanhang, som gemenskap, har varit otroligt viktig för mig. Kyrkan är inte person A + person B + person C – kyrkan är den gudstjänstfirande församlingen. Jag kan gå in i en gudstjänst och känna att det är bra fast jag inte känner en enda människa där. För mig är inte prästens ord det viktigaste, utan att det är Guds församling som samlas.

De förväntningar vi har när det gäller präster – att de ska vara hyggliga, goda människor – tycker hon vi kan rikta mot varenda en som är kristen.

Å andra sidan vet hon att kraven kan kännas mer pressande för prästerna, som med sin sockerbit runt halsen kan upplevas representera den kristna tron mer än andra.

– Jag har fått kämpa med att påminna mig själv om min egen betydelse, det vill säga min egen ringa betydelse. När jag börjar tänka "jag duger inte och räcker inte till", så försöker jag komma ihåg att det inte hänger på mig ensam. Gud har kallat mig, och Gud kan välsigna och förvandla till gott det jag sabbar.

När hon blev prästvigd hade de som assisterade vid vigningen valt ut bibeltexter. Hennes man, som också är präst,

vill påminna henne om att Gud har sin skatt i lerkärl.

– Det återvänder jag till när jag känner mig liten och otillräcklig.

Hon delar inte till alla delar uppfattningen att prästen borde uppvisa en större och helare tro än andra kristna.

– Så är det inte! Det känns svårt att bli sedd som någon som alltid står lite högre än alla andra. Det skulle vara härligt om alla människor kunde uppleva att de som kristna människor är hemma i det de gör, att de är där Gud vill att de ska vara.

Tro när du inte känner

Hur viktigt är det egna andaktslivet för att orka med jobbet som präst? Hon stannar upp inför frågan, lite förvånad.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör

May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors

Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten

Norrmalmsgatan 21 A,
68600 Jakobstad

tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson

tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
(tjänstledig)

Johan Sandberg

(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Nicklas Storbjörk

tfn 040 831 6545

Sofia Torvalds

tfn 040 831 6748

Emelie Wikblad

tfn 040 831 6836

Webbredaktör:

webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab

Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Piseth Nuon

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**.

Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:

Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:

Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ Moms 24%

Radannonser:

4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:

1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.

För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:

fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,

tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,

tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:

Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

– Lika viktigt som ... mat och dryck! Jag klarar inte uppdraget utan det.

– Viktigast är kanske den inre tillvändheten, vanan att vända mig till Gud, och den är inte beroende av tid eller plats.

Ett sätt att vända sig till Gud är att sjunga, exempelvis på vägen mellan hemmet i Karis och jobbet i Esbo. Hon sjunger böner, Iona-sånger, Taizé-sånger och kärnord av **Margareta Melin**.

– Just nu sjunger jag ofta sången *Du omsluter mig på alla sidor*. Den tröstar mig, den väcker tillförsikten att jag inte är ensam, jag lever i Guds blick. Den påminner mig om det.

Att du är omsluten av Gud behöver du inte känna alla gånger, men du kan tro på det ändå.

INFÖR PÅSK försöker Yvonne Terlinden fasta från att använda sin iPad.

– Den vägen kan du kanske börja känna det du redan tror.

Men hur ska jag veta att jag tror om jag inte känner det?

– Jag tänker att tron har många aspekter, och för mig är den viktigaste kanske tilliten, att jag vågar vända mig till Gud. En annan aspekt av tro är trofasthet, att jag på något sätt förbinder mig till någonting, och det hjälper mig när känslorna inte finns där. Det hjälper att tänka: Jag är kristen, jag står för det också när jag inte känner något.

Att hon sjunger att Gud omsluter henne på alla sidor innebär inte att hon skulle tänka sig att Gud kommer att bespara henne lidanden och motgångar.

– Guds närvaro handlar inte om att

allt blir bra. Det hör till det mänskliga livets villkor att det händer svåra saker. Vi lever i den här världen och den är inte perfekt mer – eller ännu.

Det tröstar henne att Gud är med också när allt känns svart, och det tröstar henne att tänka att genom lidande och svårigheter, genom att saker dör, kan någonting nytt växa fram.

– Jag tror inte att man ska söka sig till lidande eller säga till någon att hon eller han ska vara glad över sitt lidande, men om lidandet finns där så kan vi veta att också det använder Gud. Dess makt är bruten.

Det här är något obegripligt för intellektet.

– Under fastetiden får vi stanna inför tanken och fråga: vad är det där?

YVONNE TERLINDEN

FÖRSAMLINGSPASTOR I ESBO SVENSKA FÖRSAMLING.

FAMILJ: MAN OCH TVÅ BARN, EN 22-ÅRING SOM SKA STUDERA I TYSKLAND OCH EN 19-ÅRING SOM GÅR I GYMNASIET.

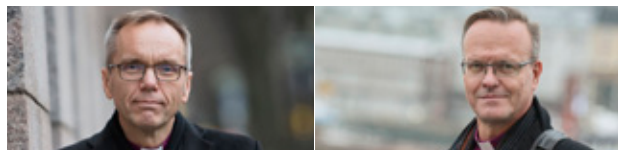
ÄR MEDLEM I EN SYJUNTA, SJUNGER I KÖR, SYSSLAR MED VÄLGÖRENHET OCH SKRIVER.

Ärkesbiskopsvalet på webben

RESULTAT. I dag, torsdag, avgörs om det blir Esbo-biskopen **Tapio Luoma** eller Borgå stifts biskop **Björn Vikström** som efterträder ärkebiskop **Kari Mäkinen**.

Kyrkpressen rapporterar om valresultatet på sin webbsida www.kyrkpressen.fi.

Den nya ärkebiskopen tillträder i juni 2018.

BJÖRN VIKSTRÖM och Tapio Luoma. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Trettio år av kvinnliga präster firas

JUBILEUM. Tisdagen den 6 mars har det gått trettio år sedan de första kvinnorna prästviges. Beslutet att öppna prästämbetet för kvinnor fattades av kyrkomötet två år tidigare.

Statistik från fjolåret visar att 48 procent av prästerna i Finlands evangelisk-lutherska kyrka är kvinnor. Bland kyrkoherdarna sjunker procentandelen till 20

procent, av kaplanerna är 43 procent kvinnor. Av församlingspastorerna är däremot hela 61 procent kvinnor, visar siffrorna från år 2017.

Trettioårsjubileet kommer att firas med specialmässor på olika håll i landet. I Helsingfors domkyrka ordnas en tvåspråkig festhögmässa söndagen den 4 mars kl. 10.

Andersson fick utmärkelse

RIDDARTECKEN. Biskop **Björn Vikström** har överräckt riddartecknet av I klass av Finlands Vita Ros orden till kyrkoherden i Eckerö församling, kontraktsprosten **Mårten Andersson**.

Okej med religiösa evenemang i daghem

RELIGIONSUTÖVNING. Det är tillåtet att sjunga psalmer, fira högtider och till och med ordna religiösa evenemang i daghemmen. Utbildningsstyrelsen har gett färskan anvisningar i saken.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

I januari gav utbildningsstyrelsen sina första anvisningar för åskådningsfostran och religiösa evenemang inom småbarnspedagogiken. Samtidigt uppdaterades anvisningarna för skolorna.

– Grundtanken är densamma för både daghem och skolor. Den största skillnaden är att man inte talar om religionsundervisning i daghemmen vilket man gör i skolorna, säger **Mirva Sandén**, sakkunnig på kyrkostyrelsens svenska avdelning.

Anvisningarna för småbarnspedagogiken gäller daghem, familjedagvård och övrig verksamhet. Men de gäller inte församlingarnas dagklubbar och eftisgrupper.

– Det är en skillnad mellan kyrkans och kommunens verksamhet. Församlingarna ger kristen fostran. Småbarnspedagogiken ger åskådningsfostran, säger Sandén.

Hon tycker det är bra med riktlinjer. De sätter ramar och ger trygghet.

– Rådslorna finns i kommunala skolor och daghem. I rådslorna att göra något fel gör man inget alls, och det är heller inte förenligt med planen. På kyrkligt håll är man vanare att vara öppna och diskutera, säger **Cecilia Åminne**, lärare för barnledarna på Seurakuntaopistos Kedu-campus i Nykarleby.

Hon konstaterar att anvisningarna inte innehåller något dramatiskt. Terminologin har ändrat från religionsfostran till åskådningsfostran.

– Man får fortsätta som förr. Sjung psalmer, besök kyrkan och ha en öppen dialog med föräldrarna, säger Åminne.

Anvisningarna slår vakt om barnens integritet.

– Barn och deras tro ska mötas med

respekt. Det är jag glad över. Barnen har rätt till en tro. Det känns också viktigt att man tar upp de religioner som finns i gruppen.

Också för nyfinländarna är det viktigt att lära sig varför vi firar våra högtider.

– Högtiderna hör till vår kultur och anvisningarna säger att det är lämpligt att i samband med jul och påsk ta upp frågan varför vi firar dem. De vanligaste psalmerna räknas fortfarande till vårt kulturarv, säger Åminne.

Ger nya möjligheter

Det ges också nya möjligheter. Församlingen kan bjuda in daghem till kyrkan och berätta om den utan religionsutövning.

– Man kan berätta om historia, konst och musik, säger Sandén.

Det är också tillåtet för daghemmen och familjedagvårdarna att ordna religiösa evenemang. Utbildningsstyrelsen rekommenderar dem inte, men förbjuder dem heller inte.

– Det ska ske med öppna kort gentemot föräldrarna så att de vet vad som är på gång. Det är en ju en dialog man bör föra oberoende. Men det är bra att den poängteras, säger Åminne.

”Sjung psalmer, besök kyrkan och ha en öppen dialog med föräldrarna.”

Cecilia Åminne

VAPENVÄGRARE JEHOVAS VITTNEN

Diskriminering att befria en religiös grupp

Att endast en religiös grupp tillåts totalvägra vapentjänst på grund av sin övertygelse strider mot grundlagen. Det fastslog Helsingfors hovrätt

förra veckan när de hävde domen för en man som dömts till fängelse för att han med hänvisning till sin personliga övertygelse vägrat civiltjänst.

I sitt besvär ansåg mannen att hans övertygelse har diskriminerats i förhållande till Jehovas vittnen, som enligt en undantags-

lag är befriade från värnplikt och civiltjänst. Hovrätten konstaterade att den nuvarande lagstiftningen är diskriminerande mot andra totalvägrare.

Åklagaren **Maren Salven** meddelade till Yle att hon ansöker om besvärstillstånd, vilket betyder att ärendet kan gå vidare till

Högsta domstolen.

Den undantagslag som befriar Jehovas vittnen stiftades år 1987 sedan Finland fått kritik av FN:s människorättskommitté.

Undantagslagen har redan tidigare kritiserats. År 2007 konstaterade försvarsministeriets utskott att behandlingen av total-

vägrare bör förenhetligas med grundlagen, skriver Kotimaa.

Riksdagsledamot och tidigare försvarsminister **Stefan Wallin** säger till Svenska Yle att undantagslagen som befriar Jehovas vittnen från värnplikten måste avskaffas eftersom den nuvarande

situationen inte är hållbar.

– I dag har vi en slags tvåvåningsgradering av definitionen på personlig övertygelse. Jehovas vittnen åtnjuter lagstadgad befrielse från värnplikten medan andra med en pacifistisk eller annan mer politisk övertygelse inte gör det, säger Wallin.

BARN SKA inte behöva försvara sin religion i gruppen, anser Cecilia Aminne, lärare för blivande barnledare för både kommun och församling.

De religiösa evenemangen som ordnas ska också ske utanför den ordinarie verksamheten. För de barn som inte deltar ska motsvarande verksamhet ordnas. Barnen får heller inte stämplas.

– Det kan vara svårt att undvika att barnen sticker ut då en del får vara med och andra inte. Tillsammans med de studerande har vi diskuterat hur man ska undvika det. Men tiderna har kanske ändrat så att det inte längre är någon självklarhet för barnen att alla gör lika, säger Aminne.

Vad är ordinarie verksamhet? Betyder det att man måste söka sig till en plats utanför daghemmet när församlingen kommer på besök?

– I tolkningsfrågor är det i hög grad upp till föreståndaren på daghemmet att ta beslut. Men det gäller också att besökaren är införstådd med läroplanen, säger Sandén.

Anordnaren, i sista hand föreståndaren, är ansvarig. Bjuder man in församlingen kan anordnaren inte ta kaffepaus utan bör vara med under besöket.

– Man måste också vara professionell och inte låta sin egen åskådning styra. Ingen religion får favoriseras i daghemmet. Det är kanske bra, för inget barn ska behöva försvara sin religion i gruppen, säger Aminne.

Kyrkostyrelsen har utarbetat fyra korgar om församlingen som samarbetspartner enligt utbildningsstyrelsens riktlinjer. I de olika korgarna finns allmänbildande undervisning som till exempel besök i kyrkobyggnader, traditionella fester som julfest och skolavslutning, religiösa evenemang som till exempel julkyrka och välsignelse inför skolstarten samt fostran och välmående som klubbverksamhet och samarbete vid kris.

– De här korgarna har utbildningsstyrelsen tagit i beaktande när de gjort sina anvisningar. Dessutom har ministeriet länkat till dem på sin hemsida, säger Mirva Sandén. Föräldrarna väljer vad barnet ska delta i. Det är viktigt att det är genomskinligt och att barnet inte kränks.

MUY BUENO, mycket bra, tycker deltagarna i synskadeföreningens spanskakurs när de får höra att Kyrkpressen börjar komma ut som taltidning. Från vänster Aslög Forsman, Ann-Britt Mattbäck, Ann-Sofie Grankulla, Daniel Ainasoja, Margareta Fredriksson, Solbritt Björkgren, Mats-Jonas Rasmus och Eivor Rasmus. Boxen i förgrunden tar emot taltidningarna.

KP kommer igen som taltidning

TALTIDNING. Efter en paus på cirka sju år kommer Kyrkpressen ut som taltidning igen. Det första inlästa numret kommer redan i mars.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

– Jag är jätteglad och lättad att vi lyckats ro det här projektet i land, säger chefredaktör **May Wikström**. Det är en rättvisefråga att också synskadade ska få Kyrkpressen.

Taltidningen lades ner för sju år sedan av tekniska och ekonomiska orsaker. Tidigare avlönades en inläsare och materialet distribuerades först som kassetter och senare som CD-skiva per post.

Nu har tekniken gått framåt. Ingen läser texterna utan det gör en talsyntes med finlandssvensk accent och distributionen sker via nätet. Prenumeranterna lyssnar på tidningen med

hjälp av sin Pratsam Reader app på smarttelefonen eller via en särskild apparat. Den lånar Synskadades förbund ut. Samma teknik används för dagstidningarna.

– Vi ser det som en tilläggsservice, säger Wikström. Det kommer inte att kosta prenumeranterna eller församlingarna något och den ersätter inte papperstidningen.

Det kostar drygt 3 000 euro per år att göra Kyrkpressen till taltidning. Till det kommer en startkostnad på cirka 2 200 euro. Kyrkans central för det svenska arbetet betalar hälften medan Borgå stift och Församlingsförbundet står för resten.

Daniel Ainasoja på Finlands svenska taltidningsförening har förberett utgivningen så att det första numret kan utkomma i mars. Exakt datum är ännu inte fastställt.

– Ända sedan taltidningen lades ner har det varit tal om att den ska återkomma. Sedan föreningen bildades

2013 har vi satsat på att i första hand få automatiserat dagstidningarna. Nu har jag arbetat med Kyrkpressen sedan hösten.

Information om hur man ska beställa Kyrkpressen som taltidning kommer nu att gå ut. Ainasoja uppmanar dem som vill ha taltidningen att kontakta sina lokala synskadeföreningar.

Tio procent använder app Taltidningsföreningen får tidningen i samma form som den levereras till tryckeriet, som PDF-dokument.

– Vi har en leverantör i Sverige som tar emot dokumenten och strukturerar upp dem så att rubriker, ingress och text kommer i rätt ordning. Textfilen sänds därefter till en server där talsyntesen förvandlar texten till ljud.

Den manuella läsaren kunde beskriva tidningens bilder och annonser. Det kan inte talsyntesen göra.

– Undersökningar visar att lyssnarna i första hand vill ha

lokala nyheter och familjeannonser i dagstidningarna. Vi har beställt uppläsning av allt redaktionellt innehåll, familjeannonser och viktiga meddelanden som till exempel kungörelser.

Teknikvana lyssnare kan hoppa mellan tidningens avdelningar. Appen har röststyrning men det är en tröskel att ta den i bruk. Tio procent har en telefon eller platta. Resten har en box.

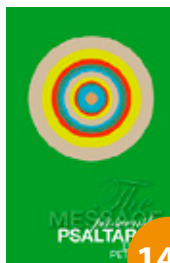
– Vi serverar ungefär 200 lyssnare runt om i Svenskfinland och på Åland. Medelåldern är över 80 år.

På Norra Österbottens Svenska Synskadade pågår som bäst en kurs i spanska. Här åker alla synskadades händer upp som svar på frågan hur många som ska beställa taltidningen.

– Jag har inte läst Kyrkpressen på flera år fast jag får den varje vecka. Den har ju kommit som svartskrift, säger **Ann-Britt Mattbäck**.

– Se till att också vitsen blir läst, säger **Aslög Forsman**.

BOKREAN
pågår som bäst.
Än hinner du fynda!

The Message – Psaltaren
Eugene Peterson

”Sjung en splitterny sång!” Många vittnar om hur Eugene Petersons personliga, kunniga och fräscha översättarstil har öppnat ögon för bibelordet på nytt och också gjort det mer tillgängligt för ovanbibelläsare. Gör dig beredd på en ny upplevelse av Bibelns texter! **Libris, inb. (30,00)**

14⁵⁰

Mellan skymning och mörker
Peter Halldorf

Tron är en hållning som vi låter präglade våra liv. De åtta betraktelserna i boken är fristående och kan med fördel läsas under fastetiden inför påsk. **Libris, inb. (24,00)**

14⁵⁰

Fler reatitlar hittar du på
www.fontanamedia.fi

KAMBODJA. De bevittnar på nära håll hur fattiga människors vardag i Kambodja kan se ut. Trots de enorma behoven finns det också många ljuspunkter. För Matthias och Nicolina Gull har volontärjobbet i Siem Reap varit en lektion i att leva ut evangeliet i praktiken.

Ett land fullt av paradoxer

TEXT: JOHAN MYRSKOG

FOTO: PISETH NUON

– På många sätt visste vi vad vi gav oss in på, men med facit i hand ändå inte. Jag har rest ganska mycket i Asien men det här är ändå nytt. Det har funnits överraskningar på både gott och ont, säger **Matthias Gull**.

– Folk är alltid glada över att se en på gatan och hälsar glatt, säger **Nicolina Gull**.

– Man känner sig välkommen. Om inte mopeden kommer igång har man snart fem lokala män runt sig som hjälper till att starta den, säger Matthias.

De beskriver Kambodja som ett land av paradoxer.

– Vi bor i ett lokalt bostadsområde och våra grannar fick under regnperioden in en halv meter vatten i sitt lilla hus. De pumpade vatten hela natten och det tog dem veckor att helt och hållet bli av med vatten i huset. Trots det otroligt grymma i fattigdomen så skrattade de och var glada mest hela tiden, säger Nicolina Gull.

Det finns enligt dem heller ingen perfektionism i Kambodja.

– Är vägar blockerade så tänker man

”Trots att vi har obegränsat med pengar och resurser är det som om vi bara fokuserar på begränsningarna medan man här alltid fokuserar på möjligheter.”
Nicolina Gull

”jaha” och väntar. Trots att det finns så mycket tunga saker här så upplever vi som västerlänningar att det är en väldigt befriande kultur, säger Nicolina. Alla uppfostrar också sina barn på olika sätt, det finns liksom inte riktigt något rätt eller fel sätt.

Båda två fascinerar över människornas förmåga att fokusera på möjlighe-

ter i stället för begränsningar. Något de tycker man kunde ta efter i västvärlden.

– Vi har ett sådant fattigdomstänkande i västvärlden trots att vi inte har fattigdom på det sätt som det finns här. Trots att vi har obegränsat med pengar och resurser är det som om vi bara fokuserar på begränsningarna medan man här alltid fokuserar på möjligheter. Till exempel

känner vi en kille här som startade en firma med endast 500 dollar som startpeng. Okej, vi har andra lagar och system i Finland som gör det svårare, men ändå. Tänk vilken tro på möjligheterna.

Vill ta vara på pengarna

Turismen i Kambodja omsätter 3,2 miljarder i året. Bara till Siem Reap kom-

FÖRSAMLINGEN HYR några lastbilar för att kunna transportera alla barn och ungdomar som annars skulle ha svårt att komma till kyrkan.

TROTS ATT de ofta får vara med barn och unga är en stor del av arbetstiden kontorstid.

mer årligen 2,2 miljoner turister för att besöka templet Angkor Wat, men i övrigt är det enligt Matthias och Nicolina en rätt anonym stad.

– Kambodja är inte ännu förstört av turism. Här är man tacksamma över turismen eftersom den för in pengar i landet. Trots att det förstås även finns dåliga sidor med turismen så har den

BARNEN I Kambodja måste leva med den smärta och de trauman deras föräldrar ännu bär på från landets blodiga närhistoria.

hjälp till att få landet på fötter. Församlingen vill ta vara på mängden turister och påverka så att pengarna i större utsträckning gynnar de lokala familjerna där nöden är stor. Vi har börjat planera ett projekt, en företagsidé som ska generera pengar, eftersom behoven här är så fruktansvärt stora.

Vad själva idén är kan de inte berätta i det här skedet eftersom den ännu bara är på planeringsstadiet.

– Men det är fråga om ett företag som ska bli en del av församlingen. Det finns mycket socialt arbete här i form av matutdelning, utbildning och sjukvård. Behoven är som sagt enorma och målet är att församlingen i allt högre grad ska kunna försörja sig själv och inte vara beroende enbart av donationer och bidrag.

Nicolina jobbar med kommunikation och marknadsföring och Matthias jobbar på affärssidan.

– En sådan här idé involverar också många lokala och skapar arbetsplatser.

Enorma behov

Församlingen som Matthias och Nicolina Gull är med i fokuserar mycket på socialt arbete. Fattigdomen är stor och ofta är inte ens basbehoven tryggade.

– Ord och handling måste gå hand i hand. Evangeliet måste levas ut i praktiken för att Guds kärlek ska kunna förstås.

Båda två är delaktiga i församlingens gudstjänstliv.

– På lördagar har vi tonåringarnas möte, det är fråga om cirka 400 tonåringar som hämtas med lastbilar. Vi brukar hänga och härja tillsammans med dem. På söndagar är det Kids Church på morgonen för barn i åldrarna 2-13. Det rör sig om cirka 450 barn som även de hämtas med lastbilar för att de ska kunna komma till kyrkan.

På dessa gudstjänster blir somliga barns realitet smärtsamt tydlig.

– Det finns en flicka som två gånger har svimmat i mina armar. Hon är helt enkelt så undernär, säger Matthias.

Nicolina tillägger:

– En gång kom en tioårig flicka dit haltandes. Runt vristen hade hon en smutsig trasa och när vi tog bort den såg vi det hemskaste sår som var infekterat. Vi fick henne till sjukhuset där det tvättades rent och småningom blev hon bättre. Men familjen prioriterade inte att föra henne till sjukhuset eftersom det skulle ha kostat pengar som inte fanns.

Kambodjas historia och arv

Kambodja har en blodig närhistoria. På 1970-talet styrde de röda khmererna med järnhand. Under Pol Pots ledning orsakade de sammanlagt cirka 1,7 miljoner människors död. Detta arv och trauma lever kvar hos den generation som nu är föräldrar.

– Många som vuxit upp under den tiden är psykiskt förstörda och helt upp och ner. Pappan ligger antingen på sängen, oförmögen att aktivera sig, eller så dricker han och blir våldsam mot sina barn. Det är också vanligt att spela bort familjens pengar på hasardspel, vilket är väldigt paradoxalt i ett fattigt samhälle. Och barnen får givetvis sin beskärda del av den smärta som de vuxna fortsättningsvis bär på.

Matthias och Nicolina Gull säger att ilskan, sorgen och besvikelsen fortfarande finns där. Obearbetad.

– Samtidigt är det inget man talar om vilket har lett till att det finns en generation som inte hört om sin närhistoria, eftersom föräldrarna konsekvent tigit om vad de varit med om. I den här kulturen uppmuntras inte att prata om känslor vilket förstås gör det omöjligt att bearbeta sin smärta.

Församlingen ICF Kambodja grundades av Schweizaren ND Strupler och hans kambodjanska fru Sophal. Hon räddades undan de röda khmererna och kom till Schweiz redan som barn. Efter att de under en resa till Kambodja blivit så gripna av fattigdomen och krigets ärr i landet kände de sig kallade att sälja allt de ägde för att ge allt i Kambodja i stället. Församlingen gör livet bättre för tusentals kambodjaner tack vare sina projekt.

– Här dör man bort från sig själv. Den egna visionen krymper och den gemensamma visionen växer eftersom behoven är så ofattbart stora, säger Nicolina.

Både Matthias och Nicolina vet att deras arbete gör en stor skillnad även om det inte alltid går att mäta resultatet.

– Vi vet att det har mening. Om det så bara är att krama ett barn så har det en mening eftersom det är att visa kärlek.

KAMBODJA

• **Kambodja**, formellt Konungariket Kambodja, är en monarki i Sydostasien.

• **Blev självständigt** från Frankrike den 9 november 1953.

• **Under Vietnamkriget** släppte USA 2 miljoner ton bomber i Kambodja i ett försök att hindra den nordvietnamesiska arméns och FNL-gerillans operationer i landet.

• **93 procent** av befolkningen är buddhister. Minoritetsreligioner är islam (5 procent) och kristendom (2 procent).

BEHOVEN ÄR enorma och en stor mängd barn behöver dagligen få sina basbehov tryggade.

Birgitta banade väg för starka kvinnor

SERIEBOK. Kirsti Ellilä skrev och tecknade en seriebok som berättar om heliga Birgitta och birgittasystrarnas historia i Finland. – Heliga Birgitta var en irriterande typ som kritiserade och skällde på folk, men hon var också tålmodig och lojal, säger Ellilä.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Det började med att Åboförfattaren **Kirsti Ellilä** fick en fråga av Birgittasystrarnas vänner: Kunde hon göra en seriebok om heliga Birgitta?

– Jag tyckte genast att det var en strålande idé och blev jätteivrig.

Hon visste inte så mycket om Birgitta innan hon satte igång.

– Jag är typisk finländare, en person som vuxit upp i ett sekulariserat samhälle och inte känner till kyrkans historia särskilt bra.

Hon blev förvånad när hon upptäckte att **Eila Pennanen** på 50-talet skrivit en roman om heliga Birgitta.

– Jag insåg att vi ännu i 50-talets Finland levde i en sådan värld att ett kommersiellt förlag kunde ge ut en roman om ett sådant ämne.

Hon upptäckte att det fanns myck-

et historiskt material om heliga Birgitta, också om Birgittasystrarnas kloster i Nådendal.

– Medan jag läste gjorde jag skisser. Boken hittade sin form i och med forskningsprocessen, anteckningarna fick genast serieform.

Det finns många berättelser om Birgitta och allt fick inte rum. Men när Kirsti Ellilä märkte att berättelsen födde en bild fick den komma med.

– Det var det som avgjorde vilka handlingar som valdes ut.

Heliga Birgitta framstår ofta som en ganska irriterande typ. Vad tycker du?

– Hon var uttryckligen en irriterande typ. Hon klandrade och kritiserade folk hela tiden. Men kritiken kombinerades med kärlek och trofasthet.

Hon övergav inte kyrkan eller påven eller de demoraliserade prästerna. Och hon var också tålmodig och lojal. Det var en stor aha-upplevelse för mig när jag insåg att man kan vara kritisk och lojal på samma gång. Man överger inte den som kritiserar. Man stannar kvar och vill hjälpa den andra att växa och bli en bättre människa. Idag tycker vi snarare att om vi är kritiska mot någon ska vi överge den personen och välja någon bättre.

Hon påpekar att även om Birgitta var stor i munnen ansträngde hon sig enormt för att kontrollera sig själv.

– Det tycker jag är vackert. Jag blev väldigt berörd av Birgittas bön, där hon väddar till Kristus, som själv teg inför dem som fängslade honom, att han skulle hjälpa henne att tygla sin tunga tills hon visste vad hon skulle säga. Hon var en poet.

Mer öppenhet på svenskt håll

Kirsti Ellilä blev medlem i katolska kyrkan för sex år sedan. I och med bokprojektet har Birgitta blivit viktig för henne också personligen.

– Jag vänder mig ibland till henne och ber om hennes förböner. Åbo katolska kyrka är ju tillägnad Birgitta och Hem-

HELIGA BIRGITTAS arvingar har kommit ut både på finska och svenska. Sara Torvalds står för den svenska översättningen.

FÖRFATTAREN KIRSTI Ellilä är katolik sedan sex år tillbaka. FOTO: SINI SILVAN

ming, och deras bilder finns där, men där finns inget ställe där man kunde tända ett ljus för dem. Det grämer mig.

Syns det medeltida klosterarvet på något vis i dagens Finland?

– I Åbo vet vi nog att vi har ett birgittinerkloster i stan, för systrarna syns i gatubilden. Deras gästhem är mycket populärt och under sommarens Ruisrock är det alltid fullbokat.

Men hon känner att den katolska kyrkan och klosterväsendet är helt marginella fenomen i dagens Finland.

– Det katolska är dubbelt marginaliserat – Finland är ju ett lutherskt land och dessutom väldigt sekulariserat. Den katolska andligheten blir bortglömd, särskilt i finskspråkiga medier. Jag ser faktiskt stora skillnader mellan språkgrupperna där, jag tycker det finns en större öppenhet för religion bland de svenskspråkiga.

Hon exemplifierar med tv-programmet Himlaliv.

– Jag kan inte föreställa mig att någon skulle göra ett sådant program på finska. Det känns exceptionellt. På finska görs andaktsprogram och gudstjänster. Men Himlaliv är ett program där folk

”Jag tycker att det finns en större öppenhet för religion bland de svenskspråkiga i Finland. Ta till exempel tv-programmet Himlaliv. Jag kan inte föreställa mig att någon skulle göra ett sådant program på finska.”

Kirsti Ellilä

PÅ TVÄREN EMELIE WIKBLAD

Kanadagäss får tre av fem stjärnor

Du vet kanske känslan när man lärt sig något nytt – plötsligt stöter man på det

överallt. Jag tror det var min högsta-dielärare som förklarade: det nya ligger nära till hands i

medvetandet och sticker ut där du annars inte hade lagt märke till det. Det fungerar för finska verb lika väl som teodicéproblemet.

Ta antropocen. Jag stötte på ordet i en text, stannade upp och tänkte ”det där förstår ju ingen vanlig människa”, googlade snabbt

fram översättningen ”människans tidsålder”.

Snart därefter dök antropocen upp här och var. Jag snubblade över podcasten *The Anthropocene Reviewed* där författaren John Green ”betygsätter olika aspekter av den människocentrerade planeten på en

femstjärnig skala” – till exempel kanadagäss (en art vars överflöd sammanfaller med urbaniseringen) och Halleys komet (himlakroppen som visar sig en gång på en människas livstid).

Tredje eller fjärde gången ordet drog till sig min uppmärksamhet läste jag he-

la Wikipedia-sidan: Antropocen är namnet på en föreslagen geologisk epok, som definieras som den tid då människan påverkat planeten, klimatet och ekosystem.

Jag tycker om ord för det som är vagt eller komplext, ord som hjälper en att tänka

djupare om hur saker hänger ihop. Man kan fråga om det är mer självcentrerat eller kusligt passande att döpa en hel geologisk ålder efter människosläktet. Åtminstone håller jag med Green om en sak: kolera, sjukdomen som sprids av bakterier och människor, får lägsta betyg.

faktiskt får berätta hur de tror, utan någon ironisk redaktör som i bakgrunden förundrar sig över att man kan tro på det viset. Människor får själva tala om sin tro och ingen är förvånad.

Feministiskt projekt

Boken om Birgitta är också lite av ett feministiskt projekt. Heliga Birgittas arvingar lyfter fram religionen som ett sätt att förverkliga andra drömmar än dem som har att göra med giftermål och barn.

Jag ville poängtera den biten eftersom man så ofta lyfter fram att religionen är kvinnofientlig och förtrycker kvinnor. Det är sant att kvinnor varit förtryckta i historien, men det är inte hela sanningen. Jag skulle vilja lyfta fram att religionen varit ett livsområde där kvinnor haft möjlighet att uttrycka sig själva och förverkliga sitt kall. Det har funnits strukturer för det. Nu kan man ju säga att det är ganska anspråkslöst att en flicka i Nådendals kloster fått chansen att lära sig kopiera religiösa texter, och att det har varit en uppgift bara för några få flickor. Men om man ser på det i relation till hur flickornas roll sett ut på den tiden har det ändå haft betydelse. Det har varit en möjlighet.

VÅGA FRÅGA

Kan en oälskad hedra?

■ JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Jag har funderat mycket kring budordet du ska hedra din fader och moder. Då det är i rangordning det fjärde står det ganska högt upp. Hur kan barn hedra föräldrar där föräldrar inte bryr sig om sina barn, där barn inte känner att de är älskade, eller där föräldrar är orättvisa mot sina barn och favoriserar ett barn mot de andra barnen i samma familj. Det är svårt att känna för sina föräldrar, när man känner att man inte är älskad. Det går inte att tvinga fram känslor som inte finns. Hur kan man då hedra sina föräldrar? Räcker det med att bara vara en god människa?

DU STÄLLER en fråga som tyvärr alltför många barn och vuxna blir tvungna att brottas med. De fick alltför sällan eller aldrig uppleva sina föräldrars omsorg, de kunde inte vila i känslan av att vara omhändertagen och trygg. Föräldrar som inte förmått bära sitt vuxenansvar eller som använder sin makt till att favorisera ett barn framom de andra – gäller budet också de här föräldrarnas barn? Du har gjort viktiga insikter i ditt eget liv. Det går inte att tvinga fram kärlek, tillit och respekt. Förmågan att älska växer fram ur upplevelsen av att vara älskad.

På bilder ser vi ofta buden skrivna på två tavlor. Den första tavlans tre bud handlar om att värda Gudsrelationen. Det finns en ömsesidighet i det första budet, Gud lovar att vara vår Gud och uppmanar oss att hålla fast vid honom.

Den andra tavlan handlar om vår medmänniska. Och det första budet på den tavlan är förknippat med ett löfte. Det ska gå dig väl om du hedrar din fader och din moder. Det är ganska spännande att det är så, inte sant? Men vad betyder det då att hedra sina föräldrar. Ett sätt att tänka är att vi ska leva så att våra föräldrar kan vara stolta över oss. Det kommer ganska nära det som du skriver: Att försöka vara god mot sina medmänniskor.

JAG TROR ÄNDÅ att det på något sätt också berör hur vi ser på våra föräldrar. Alla barn märker att deras föräldrar har goda och dåliga sidor. Det är lättare att acceptera den sanningen om upplevelsen av de goda sidorna blir fler än de negativa upplevelsorna och besvikelsena. Men om det blir tvärtom kan det bli för tungt. Inget barn vill hata sina föräldrar. Helst bara glömma att de finns. Då kan det fjärde budet kännas som ett hän.

Men det här budet handlar också om vår egen lycka. Hur kan vi bli lyckliga människor? En pojke som överlevt en dramatisk flykt från Västafrika till den amerikanska kontinenten berättade om den grymhet som han utsatts för av sina föräldrar. Intervjuaren undrade om han inte hatade dem som gjort allt detta mot honom. – Nej, svarade han, de har gett mig det bästa som finns, de har gett mig livets gåva. Han förnekade inte att de varit grymma och att det de gjort var fel, fruktansvärt fel. Men han förmådde väga det mot gåvan att få leva. Det var inget lättköpt svar, han hade gått en lång väg för att komma till insikt. Vi kan få jobba länge med oss själva innan vi inser vilken befrielse det är att inte längre behöva hata och känna grämlse.

"Inget barn vill hata sina föräldrar. Helst bara glömma att de finns."

Just den här tanken, att vi hör samman med våra närmaste, att varje generation är en länk mellan den föregående och den efterföljande, är något som lätt tappas bort. Vi lever som om vi skapat oss själva från ingenstans. Eller som om vi inte insåg att vårt ansvar inför den generation som kommer efter oss. Det är det sambandet det fjärde budet handlar om, som jag ser det.

BOKREAN fortsätter!

Fler reatitlar hittar du på www.fontanamedia.fi

Afrikanska ögonblick
Majvor Nyholm
Stridskolonner utanför tältduken och långa gräsormar som nattligt sällskap. Majvor Nyholm arbetade tillsammans med sin man, ögonkirurgen Sture Nyholm, med att rädda synen på människor i de fattigaste delarna av Kenya och södra Sudan. Fontana Media, hft.

10⁰⁰

Vårt enda hem är kärleken
Liselotte J Andersson
Kärlekens låga är varje människas värmekälla, men den kan också brännas. Liselotte J Andersson skriver om kärlekens olika dimensioner – till ett barn, mellan vuxna och till Gud. Libris, inb.

8⁰⁰

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PSALMVÄVEN MARS

1	J	2	B	3	O	4	I	5	H	6	C	7	P	8	Å	9	X	10	K	11	S	12	V	13	J	14	G	15	X	16	Y	17	D	18	O	19	R
20	N	21	F	22	L	23	A	24	Z	25	E			26	Å	27	U	28	J	29	I	30	V	31	H	32	T	33	A	34	M	35	O	36	C	37	I
38	Z	39	U	40	T	41	S	42	D	43	V	44	L	45	F	46	A			47	U	48	H	49	I	50	D			51	I	52	L	53	O	54	Z
55	R	56	T	57	S	58	N	59	X	60	V			61	F	62	R	63	J	64	E	65	C	66	Y			67	G	68	K	69	Å	70	H		
71	M	72	I	73	Y			74	N	75	E	76	X	77	L	78	A	79	O	80	M			81	I	82	Z	83	B					84	L	85	T
86	H	87	U	88	E	89	N	90	O	91	S			92	R	93	D			94	U	95	Z	96	A	97	I	98	E			99	X	100	Å	101	D
102	K	103	H	104	P			105	U	106	T	107	G	108	R	109	J	110	A	111	F	112	G	113	H	114	E	115	K	116	B	117	I	118	Y	119	C
120	N	121	D	122	M			123	Z	124	P	125	Y			126	I	127	L	128	X			129	O	130	V	131	J	132	N	133	Å	134	S	135	C

Konstruerat av ANN HUSMAN

A För med Fram 110 23 96 46 33 78B Ses i skida 2 116 83C Anrik Stockholmsrestaurang 135 6 36 119 65D Är vissa fat 50 17 101 42 121 93E Vang-Nyman 25 98 114 88 75 64F Träd som gillas av bin 61 111 21 45G En i en kedja 14 107 112 67H Har många bollar i luften 86 103 31 113 5 48 70I Vems är operetten Sköna Helena?
117 51 126 97 29 4 81 72 37 49J För ritt under tak 28 13 1 131 63 109K Å ena sidan 10 115 68 102L Plötslig 127 22 52 44 84 77M Oskrivna lag 34 71 80 122N Utsågs 74 132 58 89 20 120O Hänvisa till 53 129 90 3 35 18 79P Ses med reson 7 124 104R Assistens 55 62 92 108 19S Själ i Sverige 41 91 11 134 57T Finner snabbt utväg 106 85 40 56 32U Att samla löv med 47 27 105 94 87 39V Vikingaduell 130 60 12 30 43X Besten 99 15 9 128 59 76Y Boskapsfarm 66 16 125 118 73Z Lyxiga skaldjur 95 123 82 24 38 54Å Klet 8 100 26 133 69

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-Å. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A110, den andra A23 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-Å bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 443, *Låt nya tankar tolka Kristi bud*, vers 3, som börjar med orden "O Herre Krist, hur outtömligt rik". **Vinnare** i förra Psalmväven är: **Björn Eriksson**, Pargas, **Peter Granfors**, Helsingfors och **Margareta Flink**, Mariehamn. Gratiss! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 3.4.2018.

Märk kuvertet "Mars-psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalm nr och vers i Psalmboken:

Som börjar med orden:

Namn & adress:

UR EVANGELIET

”Jesus svarade: Om jag själv förhärligar mig är min härlighet ingenting värd. Det är min fader som förhärligar mig, han som ni säger är er Gud.”

Läs mera i Joh. 8:46–59.

OM HELGEN

Förberedelsetid

Berättelsen om utdrivningen av onda andar, som är ett centralt motiv för den här söndagen, kommer ursprungligen från bruket att vid påsk döpa nya medlemmar i församlingen. Fastetiden var därför en förberedelsetid före dopet. I själva dopet ingick sedan flera exorcismer, det vill säga utdrivningar av den onde.

RUNT KNUTEN

”Samtal i soffan, tema Topelius.”

Samtal i soffan i Nykarleby församlingshem söndag kl. 18.

LUST ATT VARA MITT I SMÖR ÖGAT - NÄR ER FÖRSAMLING HAR NÅGOT EXTRA PÅ GÅNG?

Platsen i högerkrysset ger annonsören synlighet i hela landet, fri utformning och fyrfärg i storlek 81 x 55 mm för bara 150 euro inklusive moms!

Gäller endast församlings- och kyrkligt relaterade annonser.

← 2 X 55 / PRIS 150 €

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRÄKTELSEN LARS-JOHAN SANDVIK

me too – också jag

DE FLESTA av oss har en tendens att placera ondskan hos andra, också jag. Den tendens är destruktiv både i människokorelationer och i världspolitiken. Också som kristen och präst ser jag tyvärr mycket lättare andras fel än mina egna. Vi kan inte se våra egna ögon, bara ögonen hos dem som vi samtalar med. Därför borde alla se sig mycket oftare i spegeln, också jag. Inte bara för att kolla rufsigt hår och syna nytillkomna rynkor. Vi har betydligt större skavanker, också jag. Vi skulle med samma stränghet som vi synar andras motiv granska våra egna, avslöja de onda och tukta de dunkla.

DE FLESTA konflikter människor emellan – nästan alla – beror på att båda parterna anser att det är den andra som gjort och har fel. Jag ska inte ta på mig skuld som jag inte har, också det blir destruktivt, självdestruk-

tivt. Vi har förstas rätt att försvara oss mot anklagelser, men vi skulle göra klokt i att innan vi går in i försvarskriget granska oss själva, också jag. Vi förlorar sällan på att ta ett steg tillbaka; anfall är inte på detta område bästa försvar. Vi är tyvärr ofta blinda då det gäller egna brister, också jag. Flisan i min medmänniskas öga hittar jag lekande lätt, men bjälken i mitt eget kan jag leva alldeles omedveten om.

HOS JESUS ska jag inte försvara mig, det blir alldeles bakvänt. I den helande barmhärtighet som det kristna evangeliet öser över mig kan jag få mod och mognad att konfronteras med mina egna skuggor och mina döda vinklar. Då blir jag troligen själv lite mera barmhärtig och lite mindre benägen att skylla på andra. Den befrielsen behöver vi nödvändigt, också jag – me too.

■ LARS-JOHAN SANDVIK

Lars-Johan (Jukka) Sandvik är kyrkoherde i Nykarleby, till hösten blir det pensionering.

I dag vill han påminna sig själv om att aldrig förakta en enda människa, hur skalet än ser ut.

Hans tips: Öva på att gilla det provisoriska och ofullkomliga i livet, det perfekta är alltför tråkigt.

#bönetwitter

Gud, ge mig mod att inte tycka för synd om mig själv!

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Lars-Johan Sandvik.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 7:23–26

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 5:18–20

EVANGELIUM
Joh. 8:46–59

Tredje söndagen i fastan. Temat är ”Jesus segrar över ondskans makter”.

PSALMFÖRSLAG

844: 1–3, 7, 161: 1–3, 161: 6. 191.

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

EFRAIM SYRIERN är en kyrkofader som många passar på att bekanta sig med under fastan.

Efraim Syriern föddes omkring 306 i Nisibis, en stad som i dag ligger nära Turkiets gräns mot Syrien. Han dog år 373 i en pestjukdom som han smittats av efter att ha vårdat sjuka.

Han skrev många hymner, dikter och biblekommentarer. Över 400 av hans hymner finns fortfarande bevarade. Många av hymnerna används än i dag i omarbetad form i de syriska kyrkorna.

Källa: Wikipedia

KALENDERN 2–8.3

DOMPROSTERIET

■ **BORGÅ**
LÖ 3.3 KL. 18: KONSERT I DOMKYRKAN, Concert Clemens, Århus. Program 10 €.

SÖ 4.3 KL. 10: MÄSSA I SVARTBÄCK-SPJUTSUNDS SKÄRGÅRDSKYRKA Lindgård, Helenelund. Karmels kyrkoförenings årsmöte efter gudstjänsten.

KL. 12.15: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Björkholm-Kallio, Britta Hermansson, Söderström, Anna Henning-Lindbloms gudstjänstgrupp

MÅ 5.3 KL. 18: TECKENSPRÅKIG GUDSTJÄNST, kapellet på Lundagatan 5, Lindberg

ON 7.3 KL. 13: MÄSSA i taizéstil i kapellet på Lundagatan 5, Björkholm-Kallio, Helenelund

■ **LAPTRÄSK**
SÖ 4.3 KL. 12: Högmässa i kyrkan, SL, Rita Bergman

Församlingsutfärd till Tallinn och herrgårdar 17–18.4. Fråga mer av Susann Stenberg 044 7229239

■ **LILJENDAL**
LÖ 3.3 KL. 10–13: Familjeskoj i Mariagården. Konfirmanderna medverkar. Lunch till förmån för Gemensamt Ansvar, missionens lotteri

SÖ 4.3 KL. 10: Högmässa i kapellet, SL, Rita Bergman

SÖ 4.3 KL. 18: Läsmöte hos familjen Fredrikson, Eskilmons 7.3 kl. 18: Tjejharmonik i Prästis, Bebban Reinholm Saarinen, Nea Westerholm

To 8.3 kl. 9.30–11.30: Vuxen-barn i Mariagården, EL

må 12.3 kl. 11.30–13.30: 8 euros lunchen – insamling för diakonifonden

Församlingsutfärd till Tallinn och herrgårdar 17–18.4. Fråga mer av Susann Stenberg 044 7229239

■ **LOVISA**

SÖ 4.3 KL. 12: Högmässa i kyrkan, af Hällström, Tollander.

SÖ 4.3 KL. 14: Vinter- och sommarskriftskolans lektion i församlingsgården.

Ti 6.3 kl. 11–13: En Euros Café i församlingshemmet.

Ti 6.3 kl. 13: Pensionärsföreningen i församlingsgården.

On 7.3 kl. 8.30: Morgonmässa i kyrkan.

To 8.3 kl. 8.30: Morgonkaffe i Tikva.

■ **PERNÄ**

Fr 2.3:

– kl 9.30–12.30 Café Mikael i Mikaelstugan

Sö 4.3:

– kl. 10 Högmässa i kyrkan: Lemberg, Kalliokoski.

– kl. 13 Mässa i Sarfsalö kapell: Lemberg, Kalliokoski.

Må 5.3:

– kl. 13 Klubin goes senior: i Prästgården

■ SIBBO

Mer information på Sibbo svenska församlings hemsida www.sibbosvenskaforsamling.fi

LÖ 3.3 kl. 18: Musik vid helgmålsringningen i Sibbo kyrka. Mauriz Brunell.

SÖ 4.3 kl. 10: Mässa i Norra Paipis bykyrka. Camilla Ekholm, Lauri Palin.

SÖ 4.3 kl. 12: Mässa i Sibbo kyrka. Karl-Erik Wikström medverkar med sång. Ekholm, Palin.

Må 5.3 kl. 15: Diakonisyföreningen, samling hos Rose-Maj Olander, Brobölevägen 47.

Ti 6.3 kl. 10: Bönenpromenad vid Prästgården. Bön, andakt och en liten promenad. Annika Lumme.

HELSINGFORS PROSTERI

■ JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 2.3

kl. 10: Musikkonserter i Hörnan, Högbergsgatan 10. För barn över 1 år. Hollméus.

kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.

Sö 4.3 Tredje söndagen i fastan

kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Kyrkkaffe. Busck-Nielsen, Böcker-

man, Passionärerna.

kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Kyrkkaffe. Westerlund, Lindström, Almqvist.

Må 5.3

kl. 10–11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån.

Grupp 1(ca 8 – 15 mån.) kl. 10, grupp 2 (ca 2 – 8 mån.) kl. 11. Servering från kl. 10.30. Hollméus.

kl. 18: Korsvägen i Johanneskyrkan. Romberg, Busck-Nielsen, Almqvist.

Ti 6.3

kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Matti Pohjoisaho

kl. 13–14.30: Träffpunkt, Johannes-

salen Högbergsgatan 10 D. Program med kaplan Fred Wilén: Via församlingsråd till predikstol.

kl. 13.30–14.30: Musikkonserter för 0–1 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Hollméus.

kl. 18: Psalmskväll i Johanneskyrkan. Almqvist, Böckerman.

On 7.3

Kl 14.00 OBS: ingen diakoniträff, medarbetarnas planeringsdag

kl 17–18.30: Vintersvenska. Diskussion på svenska för nybörjare, Högbergsgatan 10 D i Tian.

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund.

To 8.3

kl. 10–11.30: Musikkonserter i S:t Jacob, Kvarnbergsbrinken 1. Hollméus.

kl. 17.30: Kristen meditation i Johanneskyrkan.

Kom ihåg insamlingen Gemensamt Ansvar, insamlingskonton Aktia

F182 4055 0010 4148 41 eller Nordea FI16 2089 1800 0067 75, referensnummer 305527. Mera information på www.yhteisvastuu.fi/sv.

Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.

LOCUS
www.locus.fi

25 jubileumsår!

**STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER**

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

MARKNAD

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Fin totalrenoverad tvåa i Ekenäs centrum 62kvadrat. Inglasad balkong, lugnt bolag. Ledig 1.5 Hyra 680e, vatten 22e.
Tel 050-5174224

Möblerad 2:a 62m² i Esbo med inglaserad balkong och terrass uthyres ett år i taget men max 2 år. Bussar till metron går 50m ifrån. Hyra 900€ inkl. el och vatten. Tel: +358451513415, Anne.

SÄLJES

Idyll - ljus modern tvåa 58 m² 5 min från Kyrkslätt centrum
Fp 65 479 € / Sp 89 000 €
Tfn 040 5141 205

**RATKAISUKESKEINEN
KRISTILLINEN
TERAPIAKOULUTUS (800P)**
Helsingissä 21.-22.9. 2018
Turussa 23.-24.11 2018 (myös ruotsiksi)
KRISTILLINEN TERAPIAINSTITUUTTI
www.kristillinterapia.fi

**FINLANDS STÖRSTA
FÖNSTER- & DÖRRLAGER**

BILLIGASTE!

**LEVERANS
GENAST!**

NORDIC sale
Granvågen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

ÅRSMÖTE

**PÖRKENÄS
LÄGERGÅRD**

Medlemmarna i Pörkenäs sällskapet r.f. kallas till årsmöte måndagen 19.3.2018 kl. 18.30 vid Pörkenäs lägergård. Stadgeenliga ärenden. Styrelsen

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum | Esboplatsen 7
Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoinmisto.fi
www.espoonhautaus.fi

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ

ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.armasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

KYRKHELG

9-11.3.2018

Södra Haga kyrka,
Vespervägen 12, Helsingfors

HUVUDTALARE
Håkan Sunnliden, Sverige

PROGRAM

Fredag 9.3 klockan 19
Lördag 10.3 klockan 10, 14 och 19
- seminarier klockan 11 och 16
Söndag klockan 10:30 och 13

BARNPROGRAM

Ordnas för både yngre och äldre barn under hela lördagen och söndagen

FÖRBINDELSER

Tåg: E, L, P, S, U, A
Buss: 40, 41, 52, 550, 552

MERA INFO

www.kyrkhelg.fi eller
Bengt Lassus (050 551 4807)

ARRANGÖRER

Petrus församling och flera väckelserörelser

INGEN ANMÄLAN BEHÖVS

Hur kan kyrkan växa i vår tid?

Hedra minnet
Begravningstjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst
P. Borg & Co 30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

STENHUGGERI LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

LEDIGA TJÄNSTER

Vill du bli ordinarie

DIAKONITJÄNSTEINNEHAVARE

i Esbo svenska församling? Arbetet börjar 23.4.2018 eller enligt överenskommelse. Rikta din ansökan senast 15.3.2018 före kl. 15.00 till Esbo församlingar, Registraturen PB 200, 02771 Esbo, e-post kirjaamo.espoo@evl.fi. Annonser i sin helhet: www.esboforsamlingar.fi/job

KYRKAN I ESBO
Esbo svenska församling

Karleby kyrkliga samfällighet lediganslår tjänsten som

direktör

vid Mellersta Österbottens familjerådgivningscentral.

Ansökningstiden utgår måndag 12.3.2018 kl. 15.
Hela platsannonsern finns på hemsidan nedan,
inkl. länk till elektronisk sökblankett.

karlebykyrkligasamfallighet.fi/arbetsplatser

KUNGÖRELSE

Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 8 mars 2018 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 28.2.2018 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors församlingars pastors-expeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 16 februari 2018
Ordförande

Du behövs hos oss som präst!

För fyrahundra år sen kom finländare till vår bygd och startade svedje-jordbruk hitlockade av svenska statens löften om skattefrihet och egna markarealer. Sen dess är finländaren en hjälte i våra trakter och de allra flesta som bor här har finska förfäder. Vi har bevarat boningar och gårdar från den här tiden som en del av vårt kulturarv. Området kallas för "finnbygden" och "finnskogen" och vi har ett Finnskogscenter: <https://varmlandsmuseum.se/besok-oss/filialer/torsby-finnskogscentrum>

Vi hoppas att historien kan upprepa sig och att det från Finland vill komma fler finländare. Vi har arbetsuppgifter för en präst! Vi söker en präst för vårt församlingsarbete där det i tjänsten ingår att arbeta med gudstjänster och kyrkliga handlingar som grund. I övrigt kan innehållet utformas efter gåvor och förmågor. Arbetspråket är svenska.

Vi erbjuder en fast tjänst där du på arbetstid får möjlighet att förbättra dina kunskaper i det svenska språket. Vi hjälper till med bostad och stöd att även eventuell medföljande ska få jobb. Vi är ett dynamiskt pastorat med fyra församlingar och befinner oss 10 mil norr om Karlstad och bara 20 mil från Oslo. Se mer på: www.svenskakyrkan.se/frysande

Intresserad? Skicka e-post (på engelska eller svenska) till vår kyrkoherde Johan Bonander om varför just du tror att du passar att vara verksam som präst hos oss.

E-post: johan.bonander@svenskakyrkan.se

Tel: (+46705150440)

Svenska kyrkan

FRYKSÄNDE PASTORAT

INKAST MARIA SUNDBLOM LINDBERG

B som i björn och beslutsångest ...

VALFLÄSK OCH fastlagsbullar har varit min diet sen mitten av januari. Uppkrupen i soffhörnet har jag smaskat mandelmassa och försökt att engagera mig i de män och kvinnor som ivrigt sträckt upp handen och vill leda mitt land och min kyrka. Om vinnaren är självklar och inte min kandidat så gör jag hellre annat än pliktittar på valdebatter som kvällsunderhållning. Så var det med presidentvalet.

Om jag inte ens får rösta är det svårt att bli riktigt entusiastisk. Så var det med ärkebiskopsvalet. Samtidigt som jag torkade bort grädden från mungipan så hojtade någon i Facebookflödet till och tyckte jag var märklig som inte var sömnlös och uppkopplad på dagen D. "Du är ju präst! Det är ju din ledare, det är väl viktigt?"

DET ÄR OTROLIGT viktigt, men när systemet är sådant att bara några få grupper får rösta så är det ju självklart att man blir utanför. Utanför och lite maktlös. Maktlös sitter sällan längst fram när någon församling öppnar dörrar för duell mellan konservativ och liberal, mellan kvinna och man. Om man nu inte hänger på läset till panelkvällen men ändå försöker skapa sig en uppfattning från soffan så är alla kandidater märkligt suddiga på bild. Det är emot hela ämbetet att framhäva sig, så kandidaterna blir faktiskt nästan konturlösa i all sin ödmjukhet och klokhet. Men jag är också kvar mellan kudde och filt för att jag inte är helt säker på vem som skulle få min potentiella röst. Jag vet att Vikström skulle klara uppdraget briljant men Inkinen är en kvinna och jag har väntat rätt länge på att få en kvinna som herde.

I flera tusen år har vi väntat på ett delat ansvar och möjlighet att också kvinnor skulle kunna leda en organisation där det ändå främst är kvinnor som fyller kyrkbänkar, körer och kretsar. Det är som ett val mellan hallon och mandelmassa. Båda är otroligt goda men man har bara 3,50.

JAG DRAR UPP filten till hakan och började fundera på mina ärkebiskopar. Kari Mäkinen har jag hållit gudstjänst med en gång. Han var saklig och sansad. Han har satt fram värmeblåsare när de politiska vindarna har varit iskalla. Han har lovat skydd för dem utan hem och han har målat hoppfulla regnbågar över äktenskapslagen men annars har han inte haft en så stor plats i min kristna vardag. Inte för att han inte skulle ha förtjänat den utan för att han inte synt i de svenska medier och forum som jag följer.

Han har inte vänt sig så mycket mot Borgå stift och Svenskfinland och Svenskfinland har kanske inte heller frågat efter honom. Plötsligt inser jag att John Vikströms kultstatus inte bara har att göra med att han var en intellektuell fotbollsspelare med stora och banbrytande visioner för både kyrkan och människan utan att han också var svenskspråkig. Han var den första svenskspråkiga ärkebiskopen och han behövde aldrig vända sig mot det svenska för han stod mitt i det. Fastän skrivbordet fanns i Åbo så hade han ett ben i Kronoby och ett på Kumlinge. Han hade bott i Borgå och studerat i Helsingfors. Vi, liksom resten av Norden, förstod vad han sa och han talade dessutom så tydligt att även näringslivet och politikererna hängde med i nödvändigheten att bli en ansvarsfull människa.

PÅ SAMMA SÄTT som det är otroligt värdefullt och symboliskt viktigt att vår president kan förstå och uttrycka sig på två språk så är det otroligt viktigt och värdefullt att hela den finländska kyrkans gemensamma ledare också kan göra det. Alla präster behöver inte förstå svenska, alla biskopar behöver inte tala det andra inhemska, men en ärkebiskop får gärna lyssna och tala till oss på både finska och svenska. Jag stiger upp ur min soffa och beklagar att jag fattade sent. Men inte försent. Heja Björn!

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

GUD KÖN

Androgyn gudsbild

Det finns "många sätt att namnge och beskriva Gud i Bibeln" men ändå aldrig Gud som Moder, menar Malena Ahlskog i KP 8. Jag önskar kontra via Jürgen Moltmann, *The Source of Life*, s. 35. Fortress Press 1997 (min övers./parenteser). "Eftersom de troende föds på nytt av Helig Ande, kan vi tänka oss Anden som de troendes "moder" och feminin på samma sätt som Johannes evangelium beskriver Hjälparen (παράκλητος/paraklētos: advokat, sakkörare, hugsvälare i Karl XII:s Bibel, försvarare i 1917 översättning)".

Vidare skriver Moltmann "Om Helig Ande är Tröstar som hos Johannes, då tröstar hon "som en moder" (Jesaja 66:13) och är sålunda den moderliga tröstar av sina barn. Språkvetenskapligt lyfter det här också fram femininum-formen på Jahves ande, Ruach. Ande är i hebreiskan ett femininum, ett neutrum i grekiskan och på latin ett maskulinum". Bibeln använder alltså helt på eget bevåg ord på Gud som traditionellt sätt är

"Den bibliska gudsbilden är minst sagt, åtminstone androgyn. Tydligast är dock att beskriva gudsbilden transkönad, då det inte går att indentifiera gudomlig helhet via ett absolut givet kön."

moderliga. Och säg nu inte att Anden är något helt annat än Gud! När Anden säger sig som en duva över Jesus i Jordan, berättar Lukas om en röst:

"Du är min älskade son, du är min utvalde". Notaparat till Nya testamentet 1981 från Svenska Bibelsällskapet ger en annan läsart: "Du är min son, jag har fött dig idag". Här hänvisas till Psaltaren 2:7 där Herren uttryckligen föder. Det finns också en till läsart för Anden. Det är vind. Jesus säger i Johannes 3:5 "Den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike". Och i 3:8 "Vinden blåser vart den vill och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far". Grundtex-

tens ord betyder vind, redan i 3:5. Även om det är översatt till Ande. Vinden syftar bakåt till Bibelns första blad där Guds Ande svävar över djupen. Uttryckligen Guds Ande, Ruach.

Vi är fästa vid våra favoritbegrepp, såklart. Bibeln könar trots det inte Gud enligt snäv modell, utan använder oftare än noterat både neutrala och feminina beskrivningar, definitivt inte enbart maskulina begrepp. Men de har getts sanningensmonopol av männen för att bereda rum för män och hålla kvinnor underställda, i ett pinsamt cirkelresonemang där män ska ha den uppgiften som liknar Gud som givare, medan kvinnan ska vara den tillgande mänskliga mottaga-

ren av Gud och mannen.

Vi behöver ändå inte läsa långt i Skriften för att konstatera att Gud också beskrivs med kvinnliga attribut, kvinnan med gudomliga attribut, till exempel kvinnan som en "hjälp till mannen" i skapelseberättelsen används också om Gud själv och om Messias. Så Herren som föder, lyfter upp i famnen som en moder, skriar som en födande kvinna över hycklare och Jesus som kallar sig själv för hönsmodern som samlar sina kycklingar under vingarna, har för länge sedan övergivit de traditionella mansrollerna och kvinnrollererna.

Den bibliska gudsbilden är, minst sagt, åtminstone androgyn. Tydligast är dock att beskriva gudsbilden transkönad, då det inte går att indentifiera gudomlig helhet via ett absolut givet kön. Paulus är också på samma linje, då han gestaltar att vi i Kristus "icke är man och kvinna" utan alla är ett.

MONIKA PENSAR
teol.kand.

Billy Graham hade inflytande

TILLBAKABLICK. President George Bush kallade honom Amerikas pastor. Han blev också kallad den protestantiska påven. Evangelisten Billy Graham hade ett politiskt inflytande.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Han var en genuin person som inte skydde några medel att sprida det kristna budskapet. Han förde en kamp mot Sovjet och han vann den. Det är imponerande, säger Olav S Melin som träffade Billy Graham två gånger.

Medan Melin var chefredaktör för Kyrkpressen reste han till Denver, i USA där Billy Graham gjorde en av sina Crusade-kampanjer. Det var innan kampanjen i Finland 1987.

– Jag satte mig på första raden under presskonferensen och då jag fick ordet berättade jag vem jag var och varifrån jag kom. Han tänkte på det eftersom han besökt Finland 1954 medan han smugglade biblar till Sovjet. Jag följde med kampanjen i Denver under en vecka.

Melin beskriver Graham som en evangelist som poängterade det evangeliska budskapet om vikten av det personliga trosbeslutet och att bära den personliga tron med sig i vardagen.

– Från det är steget till framgångsteologi kort.

KYRKPRESSEN RAPPORTERADE om Billy Grahams besök i Helsingfors år 1987.

Under sin veckolånga kampanj i Helsingfors 1987 samlade Graham sammanlagt 185 000 personer till Olympiastadion i Helsingfors. Det var startskottet till det som idag kallas Helsinki Missio.

– Jag skrev då att han höll samma tal som han hållit i Denver förutom att han hade bytt ut namnen på de amerikanska sponsorererna till finländska.

Melin tycker att man bugade för mycket för Graham i Finland. Det gjorde till och med kvällstidningarna.

Författaren till en av biografierna över Graham, journalisten David Aikman beskriver Graham som ödmjuk med enastående moral. Melin håller inte riktigt med om att han var ödmjuk.

– Han var väldigt ameri-

kansk och hade sin roll och sitt budskap klart för sig. Men han träffade aldrig en kvinna på tumanhand. Då hade han sin fru eller någon annan med sig.

Billy Graham var rådgivare till flera amerikanska presidenter med början från Harry Truman.

– Han hade speciell betydelse för Ronald Reagan och Richard Nixon. Senare sade han att han ångrar att han påverkade Nixons efterträdare Gerald Ford att ge Nixon åtalseftergift till en följd av Watergateskandalen.

Tack vare sina kontakter till Reagan blev Billy Graham också inbjuden till Sovjet. Det var i Moskva Melin träffade honom andra gången.

– Det var då den ryska kyrkan firade tusenårsjubileum 1988 i Kreml. Jag frå-

gade Graham hur det kändes att komma till landet dit han smugglat biblar. De sovjetiska myndigheterna kände till vad han gjort. Han svarade: "outgrundliga är Herrens vägar".

Också det ryska folket kände till Graham.

– Han skulle hålla ett möte i en ortodox kyrka. Den var proppfull redan två timmar inne mötet börjar.

Enligt biografiförfattaren Aikman kritiserade Dan Rather, nyhetsankare på CBS, Graham för att han accepterat en inbjudan till en fredskonferens i Moskva 1982.

Den konferensen öppnades upp för Graham att bli inbjuden också till andra östblocksländer. Han kände på sig att kommunismen höll på att falla vilket den gjorde 1989. Rather medgav senare att han hade fel och Graham hade rätt, skriver Aikman i ett inlägg på Facebook.

På femtiotalet tackade Billy Graham nej till att kandidera i presidentvalet. Aikman berättar att en politisk medelinsamlare lovat att Graham har en miljon dollar på sitt bankkonto nästa dag om han ställer upp.

– I dagens förgiftade politiska och kulturella atmosfär är nåd och förlåtelse de mest saknade offentliga dygderna i USA. Vi amerikaner kommer att sakna Billy Grahams exempel de närmaste åren, avslutar Aikman.

INDIGO MUSIC PRESENTÉRAR

LEGENDERNA

NOSTALGIKVÄLL

Ett musikaliskt möte med musik av Elvis Presley, Roy Orbison, Tom Jones m.fl.

Framförs live av de bästa tolkarna...

Henrik Åberg
Thomas Enroths orkester

Philip Järvenpää
Köp din biljett genast !!

Borgå Grand fr. 2.3 Kl:19.00 (Slutsåld)

Ekenäs Karelia sö. 18.3 Kl:18.00

Förköp: Karelia, Kungsbokhandeln, NetTicket 25,- + exp.avgift. Vid dörren 30,- Välkommen !

Indigo Musik Ab presenter Lasse Stefanz sångaren...

Olle Jönsson

Och programledare är Radio och TV profilen Thomas Deutgen

Från Österlen till Oklahoma!
En magisk musikresa med piano, stråkar, steelguitar och Olle i centrum:

Alandica Ti. 20/3 Kl:19.00
Förköp: Alandica Kultur Och Kongress

Pargas Fullmäktigesal
On. 21/3 Kl:19.00
Förköp: Stadshuset, Kelovee, NetTicket
Kapellmästare: Thomas Enroth **Köp din biljett genast!**

Den unge Billy Graham predikar i fängelset och inleder med orden: - Vad roligt att så många av er har kommit ut ikväll...

Nybyggnad och renoveringar,
tapetsering och kakelarbeten

Boes Ravall

Tel. 0400-88 4963, Terjärv

Service och reparationer av person-, paket- och lastbilar samt traktorer
Besiktningstjänster
Märkesservice för Minkomatic truckar

BILVERKSTAD FORSBÄCKA PATRIK

Heimkärrvägen 3, Terjärv
GSM: 0400-261 398

www.ctc.se

Upplev friheten med CTC!

Byt upp dig till en bättre värmeekonomi.

Mest varmvatten, varvtalsstyrning och högsta energiklass gör CTC till några av dom bästa värmepumparna på marknaden.

Med CTC Partner™ får du dessutom en proffsig installation utförd av en certifierad CTC installatör nära dig.

Läs mer på ctclampo.fi

*Energi klass - golvvärme eller radiatorer, inkl. styrning.

ctc
VÄRMEPUMPAR

fvm service

Movägen 7 68600 Jakobstad
Rintamäki Jan-Olof 050 5235 943,
jani@fvm.fi, 06-781 0520, info@fvm.fi

* gör element för hus, garage och villor
* bygger nytt, gör ritningar och planering
* renoverar
* vtt certifikat för våtutrymme

LINDBERG CONSTRUCTION

Kaasastäet 32, Malax
www.ovelindberg.fi

Ring! Begär offert Ove 0500-733701
e-post: ove.lindberg@pp.malax.fi

Behöver Ni utrymme för festen, Kom så ordnar vi resten.

* Lunchbuffé vardagar kl. 10.30-14
* Pizza-meny vardagar från kl 15 fram till en timme innan stängning
* 60 sittplatser i restaurangen och 36 på terrassen
* Vi erbjuder också Ala cartemenu och privatbeställning vid behov.
Ring, så ordnas det!

Restaurang **Marina's** Ravintola

Södra Terjärvvägen 10, Terjärv
045-804 7898,
www.restaurang-marinas.fi

KONTAKTOR OY AB

Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik

(06) 317 7900

POPULÄRA PRODUKTER FRÅN SALT BUTIKEN.SE

Problem med andningen?

Saltinhalator 2in1
Testa du också. Flera tusen nöjda kunder kan inte ha fel!

Saltluft är bra för luftvägarna, ger lindring vid akuta och kroniska besvär.

Magnesiumolja - Hälsospray
• Absorberas av huden
• Lindrar värk i kroppen

Hälsodusch - renar vattnet!
• Lindrar klåda
• Bra mot torra hudproblem

FAKTA HÄLSODUSCHEN:
• Passar alla duschslangar
• Sparar vatten upp till 40%
• Germanium- och turmalinkulor

Beställ på internet eller via telefon
www.saltbutiken.se • Tel. +46 390 41800

saltbutiken.se

SJÖSÄKRA FINSKA WILLY'S BÅTAR

Willy's 650
Willy's X6 (Nyhet)
Willy's 4400
Willy's Combi (Nyhet)

www.willysboats.com

Tillverkning och försäljning
Willys Boats
Landola Hallen, Jakobstad Tel. 040 7536 359

WILLY'S BOATS